

mukana vähän tiedettä...

POHJOINEN PIENI-

Hankkeen tausta-arvot tulevat New European Bauhaus aloitteesta (EU-komission aloite, joka on rakennettu yhdessä eurooppalaisten toimijoiden kanssa). Aloitteen tavoitteiden mukaan olemme rakentamassa YHDESSÄ oululaisten kanssa KAUNIIMPAA ympäristöä ja KESTÄVÄMPÄÄ arkea.

SUURI- KAUPUNKI

...ja asukkaiden näkökulmaa

TOIVOTUN TULEVAISUUDEN KAUPUNKIKESKUSTA –HANKE
/// JOHANNES HELAMA

Euroopan unionin
osarahjoittama

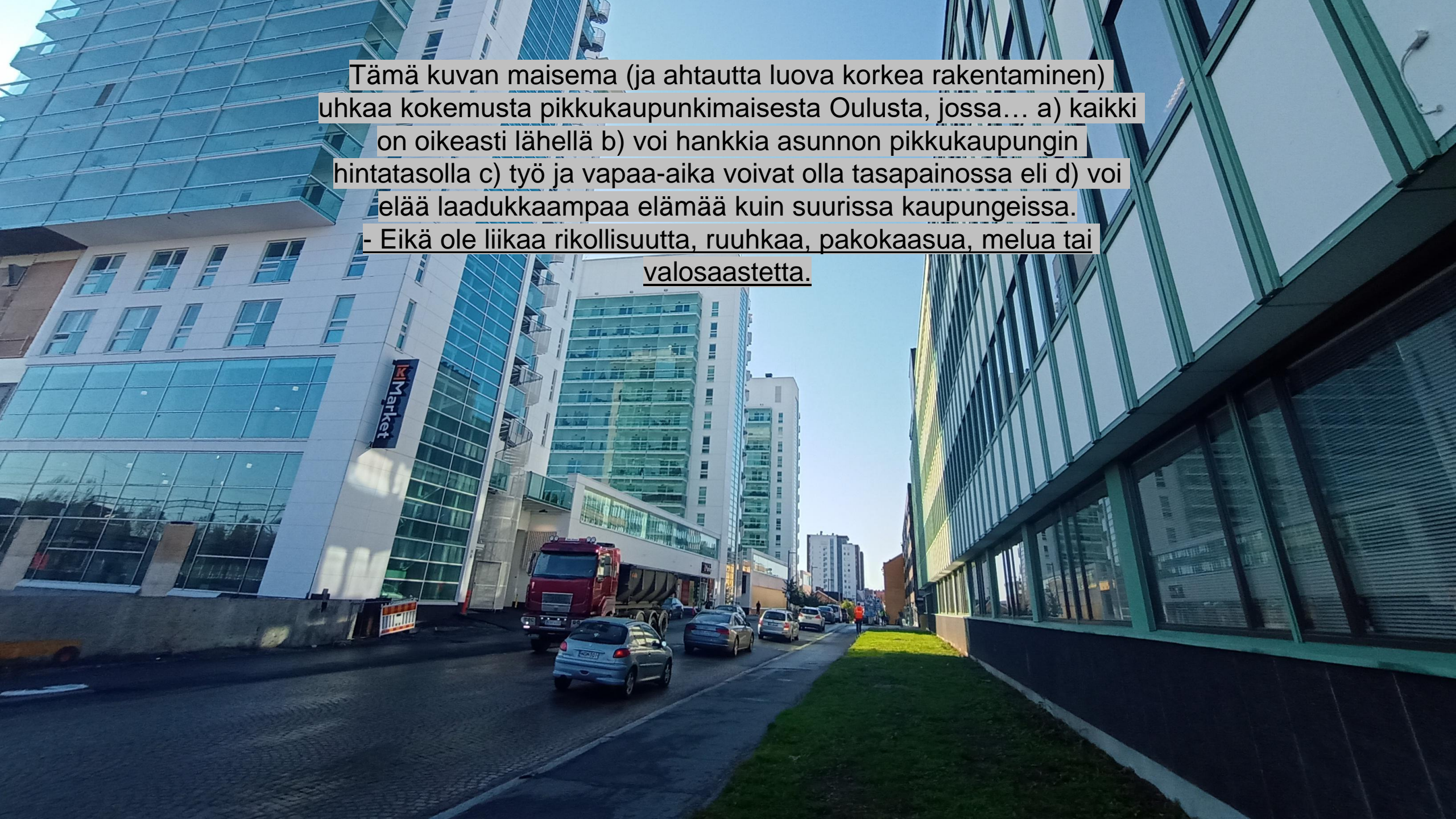
POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Oulun
Liikekeskus

OULU

Tämä kuvan maisema (ja ahtautta luova korkea rakentaminen) uhkaa kokemusta pikkukaupunkimaisesta Oulusta, jossa... a) kaikki on oikeasti lähellä b) voi hankkia asunnon pikkukaupungin hintatasolla c) työ ja vapaa-aika voivat olla tasapainossa eli d) voi elää laadukkaampaa elämää kuin suurissa kaupungeissa.

- Eikä ole liikaa rikollisuutta, ruuhkaa, pakokaasua, melua tai valosaastetta.

SUURET INVESTOINNIT

- Investointeja tarvitaan Oulussa negatiivisen puheen kierteen katkaisemiseksi.

”Nostokurjet maisemassa kertovat elinvoimasta. Useat julkiset rakennushankkeet näyttävät viivästyvän Oulussa. Yksituumaisuus kaupungin imagoon vaikuttavassa keskustan rakentamisessa rakoilee vuodesta toiseen.”

”Samalla on muistettava, että sujuva päätöksenteko helpottaa yrityksiä sijoittamaan isoihin hankkeisiin. Kaupungin rooliin kuuluu luoda ripeästi edellytykset sille, että yksityinen liike-elämä kiinnostuisi pohjoisesta Oulusta, jonka kasvava väkiluku luo kyllä tarvetta ja edellytyksiä uuden rakentamiseen.”

OTTEET KALEVAN PÄÄKIRJOITUKSESTA
21.2. 2024

KARIKATYYRIMÄISET TAVAT AJATELLA?

KARIKATYYRI A

1. Suosii urbaania asuinympäristöä ja seurustelee mielellään paikallisen yhteisön kanssa
2. Tulevaisuuden näkemys
3. Viihtyisä keskusta
4. Urbanismi: olemassa olevan kaupungin kehittäminen kokeilujen kautta
5. Kävely- ja pyöräilykaupunki (15 minuutin kaupunki)
6. Näkee nykyisen keskustan positiivisemmassa valossa, keskustan suurempi merkitys arjessa

7. Haluaisi ottaa enemmän hallintaansa itse keskustasta
8. Tykkää tapahtumista ja haluaa lisää julkisia tiloja
9. Tukee kaupunkilaisille suunnattuja vapaaehtoisia tapahtumia
10. Kannattaa tilaa luovia mikro-investointeja
11. Arvona yhteisöllisyys
12. Kansainvälisyys ajattelu taustalla

*Mihin sinä sijoitut
tällä janalla?
- Mieli-piteet
jakautuvat ja
keskustelua syntyy!*

*Siksi ei kannata olla kauhean
kiinnostunut mielipiteistä, vaan siitä
mikä on tärkeää ja merkityksellistä
ihmisten arjessa ja erityisesti siitä
miksi se sitä on?
- Perustelut eivät jaa ihmisiä &
kestää paremmin aikaa*

KARIKATYYRI B

1. Suosittelee esikaupunkiympäristöä ja seurustelee enimmäkseen ystävien ja sukulaisten kanssa
2. Menneisyyden näkemys
3. Parkkipaikka / kauppakeskus
4. Kaupungistuminen: Kasvu ja kehitys on luontaista arvoa
5. Autokaupunki
6. Näkee nykyisen keskustan vähemmän positiivisena valoisa, keskusta ei ole niin tärkeä arjessa

7. Ei syytä tulla keskustaan
8. Haluaa lisää kaupallisia palveluita
9. Kannattaa vetovoimatapahtumia (koska ne tuovat matkailijoita)
10. Suuret investoinnit, kauppa- ja matkailukeskukset tekevät kaupungin
11. Arvot turvallisuus
12. Taloudellinen ajattelu taustalla

CASE | PARKKIPAIKAT Puhe parkkipaikoista paljastaa, että kaupungin keskusta ei ole itsessään tarpeeksi vetovoimainen osalle oululaisista. Kaupungin on oltava niin houkutteleva, että ihminen on valmis näkemään vaivaa ja huomaamaan, että esimerkiksi kivisydämen palvelut ovat korkealla tasolla.

- Parkkipaikkoja esille nostava ihminen vertaa kaupunkia myös tiedostamattaan ostoskeskukseen (ei elävään kaupunkiin) ja/tai katsoo menneeseen (ei tulevaan)? Tämä johtuu isolta osalta myös siitä, että meillä ei ole selkeää visiota kukoistavasta keskustasta.

SELVITYS: VÄLJÄSTI JA YKSITYISESTI ASUVA IHMINEN ARVIOI KESKUSTAN TOIMIVUUDEN NEGATIIVISEMMIN KUIN PAIKALLISSOSIAALINEN URBAANI IHMINEN, MUTTA KESKUSTALLA EI OLE HÄNELLE ARJESSA SAMANLAISTA MERKITYSTÄ.

Kv-asiointiselvitykset osoittavat, että kivijalkayrittäjät olettavat asiakkaidensa tulevan keskustaan autolla, usein myös silloin kun he tulevat kävellen tai pyörällä.

Kaupunkien MIKRO-INVESTOINNIT tarkoittavat pienemmän mittakaavan sopukoita (seurallisuuteen virittävät paikat), jossa jo 8 ihmistä muodostavat ruuhkan ja saavat aikaan tunteen siitä, että ihmiset ovat liikkeellä ja että "olen perillä" kaupungissa.

- Oululaiset haluaisivat keskustaan tullessaan nähdä 2-4 tällaista paikkaa, se rakentaisi kuvan vetovoimaisesta(vrt. parkkipaikat) ja elävästä kaupunkikeskustasta.

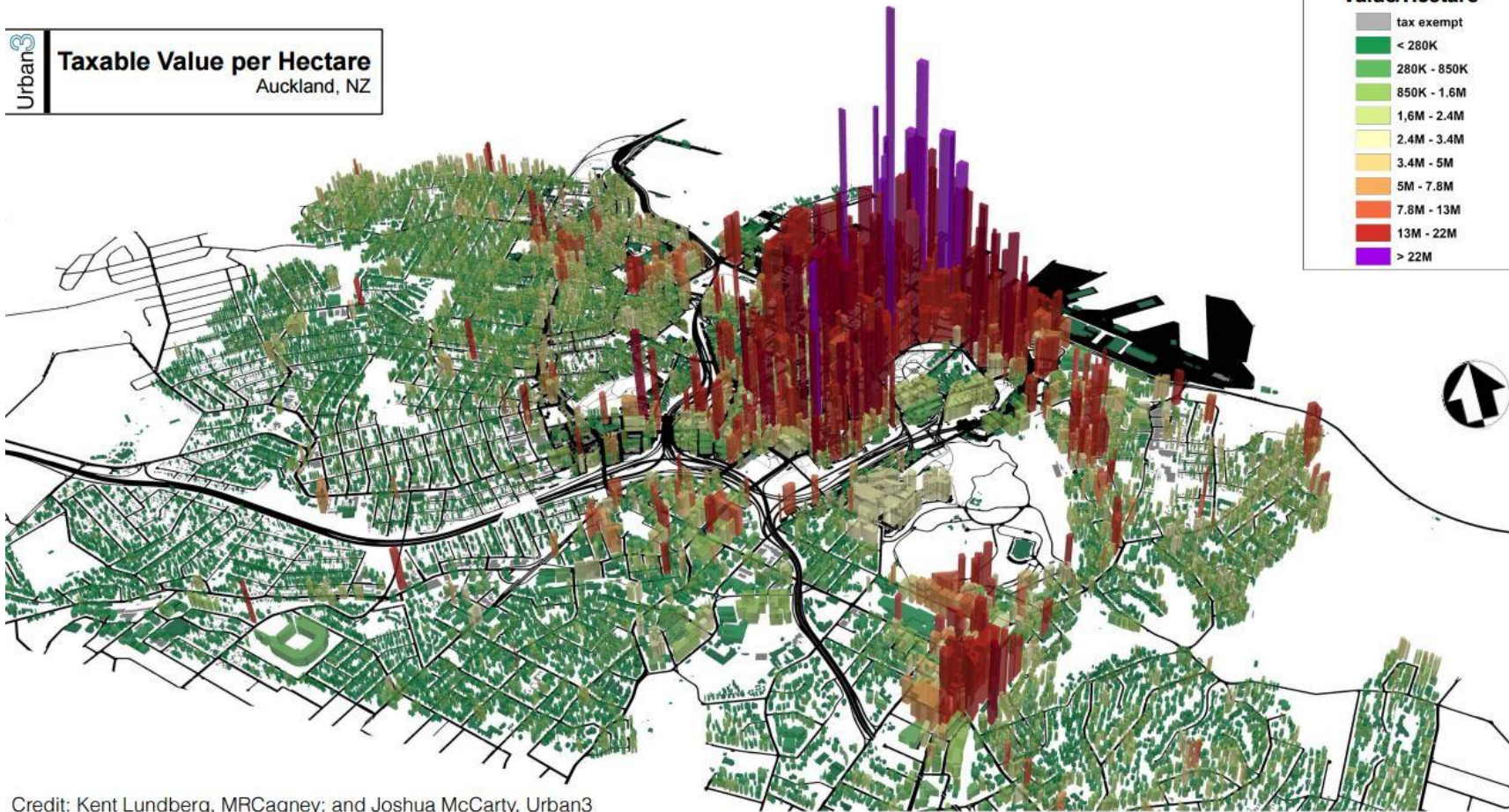
KYSYMYKSI: Onko kaupunkikehittämisen oikea kysymys siis se missä on suurten investointien luoma Oulun seuraava monumentaalikeskusta vai se mitä on mikro-investointien mahdollistama seurallinen kantakaupunkielämä?

LISÄOPPIA: Katja Maununaho /
Seurallisuus aistillisissa
kaupunkikeiteissa ja aktiivisissa
olohuoneissa

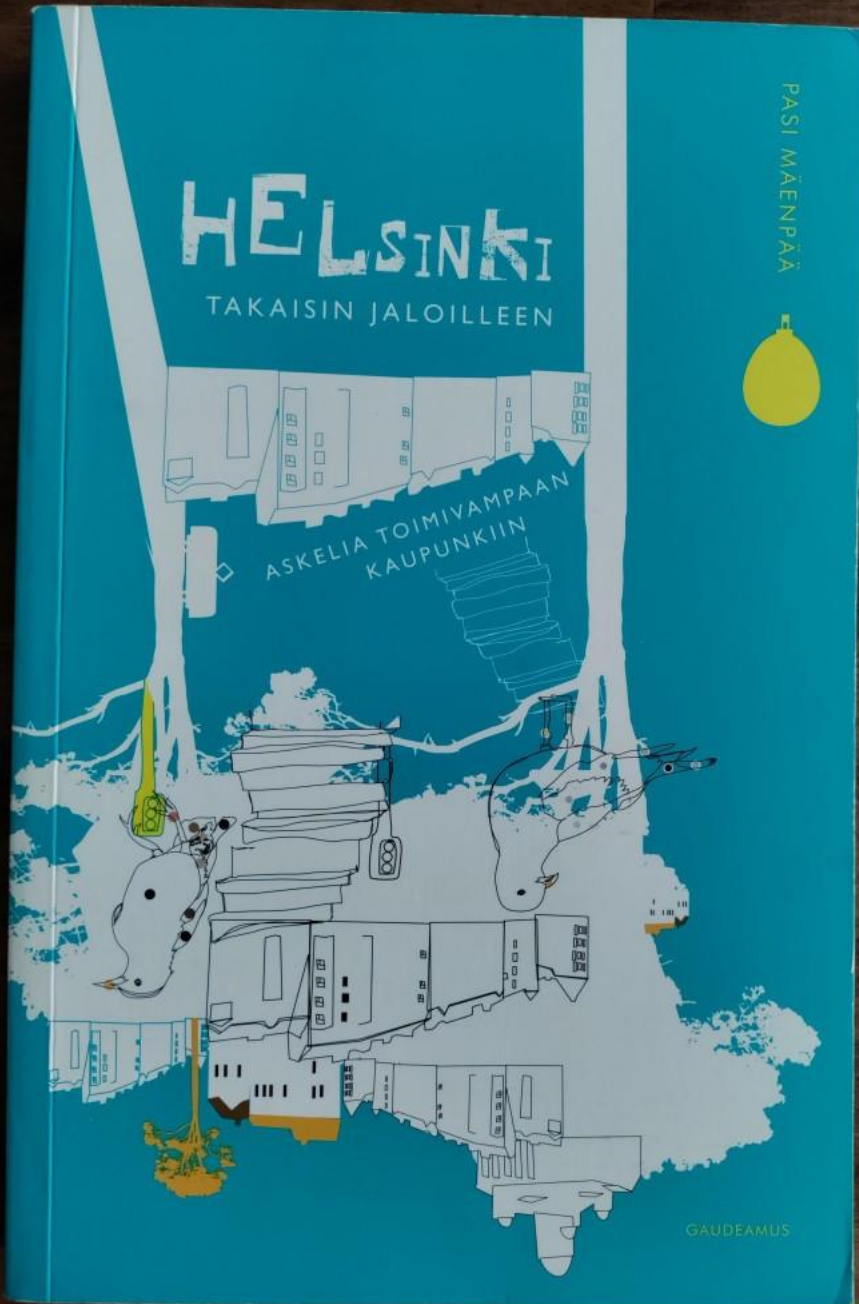

Urban3
Taxable Value per Hectare
Auckland, NZ

Credit: Kent Lundberg, MRCagney; and Joshua McCarty, Urban3

- Kaupunkilaisia emme vielä ole, mutta sellaisiksi meidän pitäisi tulla. Kaupunki on Suomessa ensisijaisesti tulevaisuusprojekti, heijastus tulevaisuuteen (Mäenpää 2004a).
- Suomalaisen kaupungin idea on täynnä jatkuvaa tulevan odotusta ja odotusarvon romantisoitua. Suomalainen kaupunki on aina tulossa mutta ei vielä täällä.
- Siksi kaupunkisuunnittelu on Suomessa enemmän eräänlainen "modernistinen uskonto" kuin järkipäistä tavoitteellista toimintaa (Pertti Alasuutari 1996).
- Kaupunkejamme kehitetään isoina hankkeina tuottaen yhä uusia kaupunkikokonaisuuksia sen sijaan, että kehitettäisiin vähitellen vanhoja.
- Kaupungin kehittyminen määrittyy suomalaisessa kulttuurissa ajallisesti tulevana uutta myös lisää alaa valtaavana. Kaupunki leviää. Se on määrää, ei laatua.
- Tällaisessa katsannossa on vaikea nähdä kaupungistuminen ympäristöä jalostavana sitä parantavana prosessina.
- Ajattelutapa, jossa kaupunki on tulevaisuusprojekti, jakaa siis kaupungin kehittämisedellytykset siten, että kehittämisspyrkimys ylimäärittyy mutta lähtötilanne ja sen vuoksi myös tavoitetilä alimäärittyvät.
- Meidän täytyy kehittää ensin käsitystämme kaupungistamme voidaksemme kehittää itse kaupunkeja.

SUURET INVESTOINNIT

...voivat mahdollistaa kaikille (myös lapsille ja vanhuksille) turvallisen, terveellisen ja sujuvan asioinnin keskustan ja siihen liittyvän pikkukaupunkimaisen elämäntavan keskustassa ja sitä ympäröivässä 15 minuutin kaupungissa.

- Näin emme siis kehitä kaupunkia kävelijöille tai autoilijoille, vaan molemmille yhtä aikaa.

Pikkukaupunkimaisuutta rakennetaan kuitenkin mikro-investoinnilla eli esim. rakentamalla sopukoita ja sallimalla pitovoimatapahtumat keskustassa!

"Pienuutta vaikea nähdä kaupunkikehittämisen näkökulmasta vahvuudeksi. Mutta onko niin että tämä perinteisesti Oulun heikkoudeksi mielletty asia onkin itse asiassa vahvuus, jota kannattaa vielä entuudestaan vahvistaa ja, jonka menettämällä olisi merkittävät negatiiviset seuraukset oululaisten elämänlaadulle?"

VRT. KÄSITTEET

- Urbanisaatio: Miten kaupungit kasvavat ja kehittyvät?
- Urbanismi: Minkälainen on elävä ja hengittävä kaupunki?

ASUKKAAT / MIKÄ ON OMASSA ARJESSA TÄRKEÄÄ JA MERKITYKSELLISTÄ JA MIKSI SE ON SITÄ?

TOP 2 NÄKÖKULMAT KAIKILLA KOHDERYHMILLÄ

SUJUVA ASIOINTI / MITEN PÄÄSISI IRTI ARJEN SUORITTAMISESTA?
JA

TURVALLISUUS (MYÖS KESKUSTAN LIIKENNETURVALLISUUS)

PLUS 1
TOIMIJUUS (+VALTA JA VASTUU)

SUJUVA ASIOINTI = 15 MIN KANTA- JA VÄLIKAUPUNKI

Pikkukaupungin elämäntapa on sitä, että kaikki on oikeasti lähellä ja keskusta on niin pieni, että asiat hoituvat, "samalla reissulla, reitin varrella ja lenkin päätteeksi". Tällöin eletään vähemmän suorituskeskeisemmin.

- Ei tarvitse käyttää aikaa ja voimavaroja palveluiden luomattomaksi matkustamiseen. Jää enemmän aikaa vapaa-aikaan.
- Saan samalla reissulla hoidettua kirjasto-, kauppa-, apteekki-asiat. Samalla tapaan ystäviäni lounaalla tai kahvilla.
- En halua käyttää turhaan aikaa ruuhkassa ja vilinässä.
- Asiointi on nopeaa ja on mukavaa, kun palvelut ovat toistensa kanssa suhteellisen lähellä.
- On tärkeää, että keskustassa voi käydä nopeasti asioilla, eikä siinä menee tunteja.
- En omista autoa, enkä halua omistaa, joten ympäriinsä ajelu eri palveluiden perässä ei kiinnosta.
- Pääsen kaikkialle vartissa, ei ole koskaan tungosta siinä mielessä kuin maailman metropoleissa.
- Pääsen nopeasti kauppaan/töihin ja siten aikaani ei kulu matkustamiseen.
- Ostokset ja muut asiat hoituvat pienen kävelylenkin päätteeksi, oikein mukavaa.

MAAILMAN PARAS PYÖRÄILYKAUPUNKI!

Pikkukaupungin elämäntapaa vahvistetaan panostamalla olemassa oleviin vahvuuksiin, eli kevyen liikenteen väylinä toimiviin vihersormiin (siirtymät ja ulkoilureitit) ja ulotetaan ne ydinkeskustaan. - Sillä mitä enemmän ihmiset viettävät aikaa ulkona sitä parempi ihmisten terveydelle, ilmastolle ja kaupungin elävyydelle. Ja tätä kautta sekä ihmisten kokemalle elämälaadulle että keskustan elinkeinoelämälle.

Oululaisille elämänlaatu on se, että pystymme pyörimään turvallisesti töihin tai opiskelemaan vesistöjen varsia ja puistojen läpi.

Ydinkysymys Oulun keskustan kehittämisessä on siis se, miten 15 min välikaupunkilaisille mahdollistetaan vielä parempi yhteys keskustaan ja siellä vietettävään kantakaupunkielämään.

**MITEN VÄHENNETÄÄN
SUORITTAMISTA?
= ELÄMÄ, JOKA EI OLE
NIIN SUUNNITELTU?**

JULKINEN TILA (+LIIKENNE JA SOPUKAT)

- Taso 1: Kohtaamme toiseuden, eli ihmiset, joita emme muuten kohtaisi
- Taso 2: Otamme vastuun sosiaalisen tilan tuottamisesta kuten tunnelmasta ja arvoista)

**TUTTAVAL LISUUS ”jäätkö
suusta kiinni
tuntemattomien ihmisten
kanssa?”**

Millaiset tilat virittävät seurallisuuteen?
- Katja Maununaho

**MITEN TUOTAMME
KAUPUNKI-
SUUNNITTELLULLA
ODOTTAMATTOMIA,
SATTUMANVARAISIA
KOHTAAMISIA?**

Vain urbaanit & paikallissosiaaliset oululaiset eli noin neljännes oululaisista pitää tapahtumarikkautta keskustan top-5 ominaisuutena oman arjen kannalta katsottuna
- Tälle kohderyhmälle tapahtumat sisältävät lupauksen samanhenkisten ihmisten kohtaamisesta)

LUONTO

- Taso 1: Kohtaamme muunlajisia
- Taso 2: Otamme vastuun luonnon monimuotoisuudesta ja hyvinvoinnista)

TAPAHTUMAT

- Taso 1: Kohtaamme samanhenkisiä ihmisiä = ”sama identiteetti”
- Taso 2: Omaehtoiset tapahtumat (pitovoima)

Muuan ajattelija on sanonut, että kaupungin pitäisi olla paikka, jossa kulkiessaan lapsi voisi keksiä, miksi hän haluaa isona tulla.

TURVALLINEN KESKUSTA

- Ei pakokaasuja tai melua, ylitettäviä autoteitä tai risteyksiä.

TURVALLISUUDEN ERITYISKOHDERYHMÄ 8 80 AJATTELU

- Kun kaupunkia kehitetään alle 8- ja yli 80- vuotiaiden silmälaseilla, kaupunki kehittyy parhaiten myös 9-79 vuotiaiden näkökulmasta.
- Jos lapset juoksevat porukoissa reput selässä keskustassa ja vanhuksat tulevat rollaattoreilla perässä, koettu turvallisuus kasvaa merkittävästi.

Ratkaisut tuntuvat kietoutuvan toisiinsa:

1. Turvallisuus

2. Viihtyisyys

- Sari Puustinen (vapauden ja pelon kaupunki)

3. Terveellisyys

4. Kestävyys

TAPAHTUMAT VS. JULKINEN TILA Vain urbaanit & paikallissosiaaliset oululaiset eli noin neljännes oululaisista pitää tapahtumarikkautta keskustan top-5 ominaisuutena oman arjen kannalta katsottuna - Tälle kohderyhmälle tapahtumat sisältävät lupauksen samanhenkisten ihmisten kohtaamisesta)

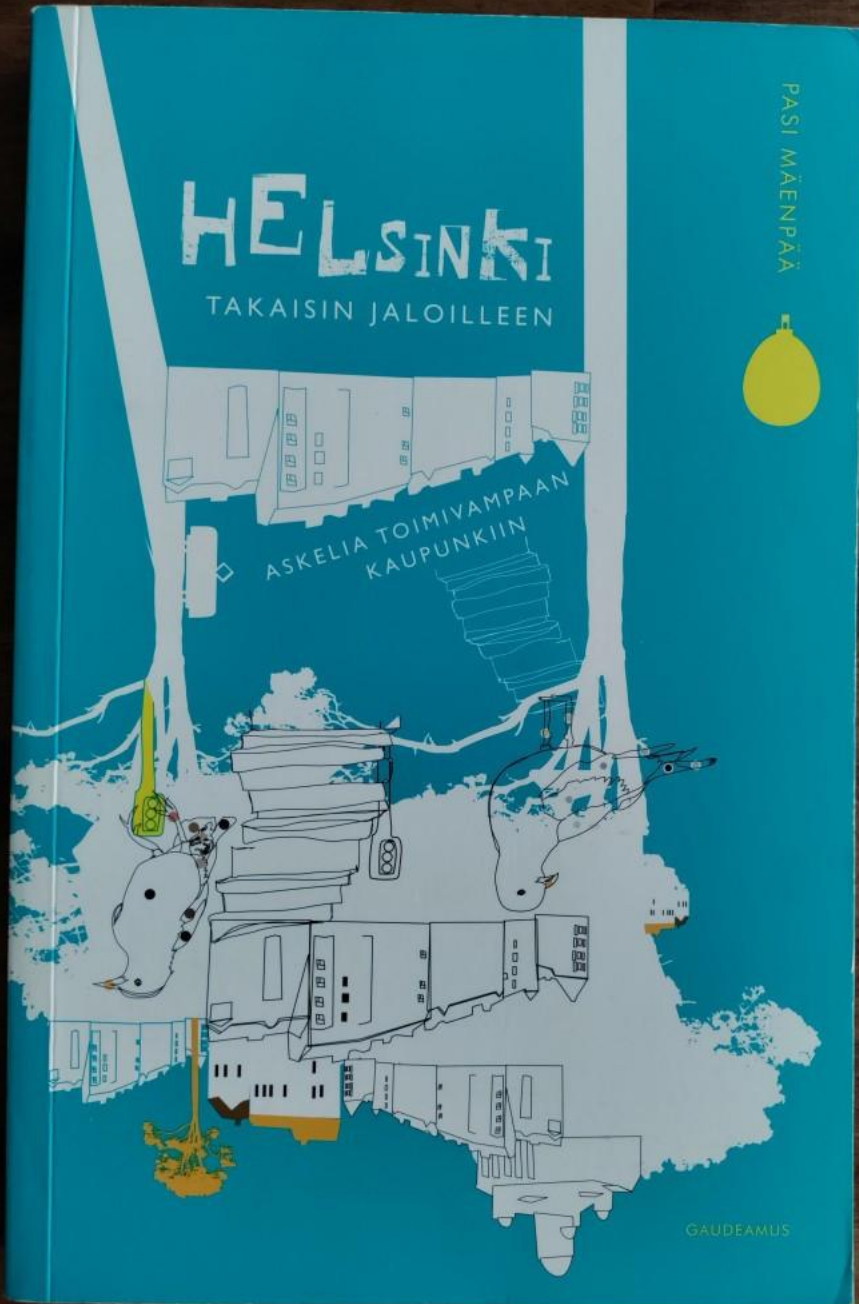
Muille oululaisille tätä lupausta edustaa elävä kaupunkitila, oli se sitten julkista (paikallissosiaaliset oululaiset) tai kaupallista (yksityiset oululaiset).

Myös tämä on kantakaupunkielämää!

KYSYMYS Missä Oulun keskustassa voi luistella, laskea mäkeä tai hiihtää?

Julkista tilaa pidetään eurooppalaisen kulttuurin olennaisena piirteenä, jota ilman länsimainen demokratia ja sitä myötä sivistys- ja taloudellinen vauraus olisivat jääneet kehittymättä. Vastaavasti sen rappeutumisen on nähty ennakoivan yhteiskunnan rakenteen ja järjestyksen vaarallista heikkenemistä.

LISÄOPPIA: Silja Laine / Läheisyyttä ja etäisyyttä julkisissa tiloissa

- Samalla kun kaupunkipolitiikka on noussut kaupunkisuunnittelun rinnalle tai ohi kaupunkien kehittämistä koskevassa keskustelussa, on turvallisen, terveellisen ja oikeudenmukaisen kaupungin tavoittelun tilalle tullut pyrkimys kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen.
- Suhteessa 1960-lukulaiseen ajatteluun tavoitteet ja keinot ovat osin vaihtaneet paikkaa. Kaupunkia ei enää vain rakenneta yhä paremmaksi paikaksi elää. Sen sijaan sitä kehitetään paremmaksi paikaksi, jotta se menestyisi globaalissa kilpailussa.
- Vetovoimaisuuden politiikassa on viime kädessä kysymys pyrkimyksestä menestyä suhteessa toisiin kaupunkeihin, ei suhteessa kaupunkilaisiin tai johonkin ideaan, kuten oikeidenmukaisuuteen tai hyvinvointiin.
- Menestymisideologia on hallinnon visio hallinnolle. Se ei lupaa mitään kaupunkilaisille. Kaupunki ei ole kaupunki ilman kaupunkilaisten osallisuutta.
- Helsinki haluaa kaikkien katseiden kohteeksi. Se rakentaa itsestään mielikuvaa, imagoa, jonka turvin kääntää huomio itseensä. Tämän huomion taloudellista hyötyä on vaikea mitata, mikä johtaa siihen, että imagohyödyistä tulee luonteeltaan itsetarkoituksellisia ja niiden hankkimisesta siten konkreettisesti kaupungin kehittämisestä osin irtautuvaa toimintaa (Aikäs 2003).
- Kaupunkitaloudessa puhutaan avoimesti voittavista ja häviävistä kaupungeista, ei kaupunkilaisista.

Tervetuloa

VAATELAINAAMO

Mallaamo

SUURUUS ON USKALLUSTA
UNELMOIDA

Oulussa voi opiskella STEAM-
alakoulussa ja jatkaa halutessaan
opiskeluja tohtoriksi asti ja rakentaen
sen jälkeen 21. vuosisadan
työelämän.

Oulu on suuri kaupunki, jos
oululaiset uskaltavat unelmoida ja
pystyvät toteuttamaan unelmansa
kotikaupungissan.

Ja Oulun keskusta on kansainvälisen
tason *elämänlaatua vahvistavien ja
kestävää elämäntapaa tukevien*
teknologisten, kulttuuristen ja
kaupallisten innovaatioiden
näyteikkuna

KRIITTINEN KYSYMYS

Miten Oulu onnistuu yhdistämään pienuuteensa ja suuruuteensa liittyvät vahvuutensa, sillä siten Oulusta tulee yhtä aikaa sekä kokoaan suurempi, että kokoaan pienempi?

- Ei rakenneta vain suurta tai pientä kaupunkia, vaan molempia.

- Lumo Light Festival on hyvä esimerkki pienuuden ja suuruuden yhdistämisestä?

**MAAILMAN TURVALLISIN
15 MIN KAUPUNKI, JOKA ON
KANSAINVÄLISEN TASON
ILMIÖIDEN JA PALVELUIDEN
NÄYTEIKKUNA**